

EKONOMİK HAVADİS

Gayemiz kut olanı yetirmek

SAĞI :26

İŞ BAŞVURUSU YAPARKEN
NELERE DİKKAT ETMELİ?

TÜRKİYE YENİ
EKONOMİK MODELİ

PAYSAFE CARD

2022 VE SONRASINI BELİRLEYECEK
5 TREND

SBF İktisat Bölüm Başkan ' ından...

Değerli “Ekohavadis Dergisi” okuyucuları,
Yoğun bir ders ve sınav döneminin ardından çok da ara vermeden yeni bir döneme başlıyoruz. Pandemiyle birlikte bıraktığımız alışkanlıklara geri döndüğümüz bir dönemde, fiziki bir mekânda yapılan sınavlara da adapte olmak eminim hepimiz için güç idi. Umarım bu güçlüğü rahatlıkla aşmışsınızdır.

Yeni dönem için sizleri birçok açıdan geliştirecek ve aynı zamanda eğlendirecek bazı aktiviteler de planlıyoruz. Sizden beklentimiz farklı etkinlik, seminer vb ile ilgili önerilerinizi bizimle paylaşmanızdır. Bu sayede, keyif alacağımızı düşündüğümüz birçok faaliyete birlikte imza atabiliriz. Dergimizin yeni sayısında emek veren tüm arkadaşlara teşekkür eder, bu sayıyı da keyifle okumanızı dilerim.

Sahibi
SBF İktisat Bölüm
Başkanlığı
Adına

PROF.DR.
Veli YILANCI

Editör

Deniz ÜNSAL

Redaksiyon

Sevgi YENİLMEZ
Deniz MUTLAY
Hatice SÜREN
İrem ÇARPAR

Adres

Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi Terzioğlu
Kampüsü

Siyasal Bilgiler Fakültesi
Kat: 2

e-Mail:

sbfi.iktisat@comu.edu.tr

14 MART DÜNYA MATEMATİK GÜNÜ

Dünya Matematik Günü projesi Dünya Matematik Birliği (IMU) tarafından yürütülmektedir.

Tüm dünyanın davetli olduğu bu kutlamalara katılan herkes halka açık konuşmalar, okullarda yaratıcı faaliyetler ve şaşırtıcı etkinliklerle karşılaşılıyor. Dünyanın her yerinde matematik severler tarafından kutlanan bu günü biz de fakültemiz bünyesinde her yıl olduğu gibi bu yıl da kutladık...

ÇOKLU FİYAT DÖNEMİ

Yılın en hassas konularından birini "fiyat" oluşturuyor.

Firmalar cephesinde geçen yılın son 6 ayında 2-3 kez fiyat etiketi güncelleyenler oldu. Kur hareketleri, arzda sıkıntı, artan yüksek maliyetler ve enflasyonla firmaların fiyat belirlemede zorlandığı bir süreç geçirdik. Yılın ilk 6 ayına yönelik beklentileri araştırdığımızda firmaların bazıları, artık “anlık karar” vereceğine dikkat çekiyor. Aralarında fiyatta ne kadar değişim olacağını öngöremeyenler çoğunlukta. Ancak sektör bağımsız her firma, kazananlar arasında olmak için “doğru fiyat” stratejisini oluşturmanın peşinde.

Artış Kaçınılmaz

Anlık ya da dinamik fiyat fark etmiyor. Doğru fiyat stratejisi oluşturmak tüm şirketler için kritik öneme sahip. Yeni dönemde fiyatta farklı yaklaşımların benimsendiği sektörlerin sayısında da artış oldu. Daha önce havayolları, e-ticaret, turizm gibi alanlarda ağırlıklı olarak tercih edilen dinamik fiyatlandırma sektör bağımsız şirketlerin yeni gerçeği haline geldi. Fiyata duyarlı talebe sahip sektörlerde tercih edilen dinamik fiyatlandırma, özellikle ihracatta kaçınılmaz bir strateji olarak kullanılmaya başlandı.

Şirketlerin dinamik fiyat yaklaşımı		
Şirket	Fiyatta değişim (%)	
	2021 (Son 6 ay)	2022 (İlk 6 ay tahmin)
1 ODE Yalıtım	25	20 - 25
2 Suteks	40	40
3 İnoksan	10	6
4 Ajinomoto	3	2
5 Ankutsan	8	2
6 Cotton Box	2	2
7 So Chic	2	2
8 Gülman Group	4	2
9 Birleşik Ödeme	0	1
10 Zurich Sigorta	Anlık	Anlık
11 Corendon Airlines*	Anlık	Anlık
12 Mey İçki	1	1
13 Art Design	2	**
14 Oğuz Gıda	9	**
15 Faik Sönmez	4	**
16 Lila Kağıt	5	**
17 Global Mask	3	**

(*) Fiyatlaması döviz cinsinden olduğu için TL olarak sürekli değişim yaşanıyor
(**) Öngörülemiyor.

Gıdada Fiyat Dışı Strateji

Gıda fiyatlarında ise müthiş bir hızla fiyat değişimi yaşanıyor.

Gramajda farklılaşma, ambalajda daha düşük gramajlı ürünlere geçme, farklı tatlarla ilerleme gibi uygulamaları bunların başında geliyor.

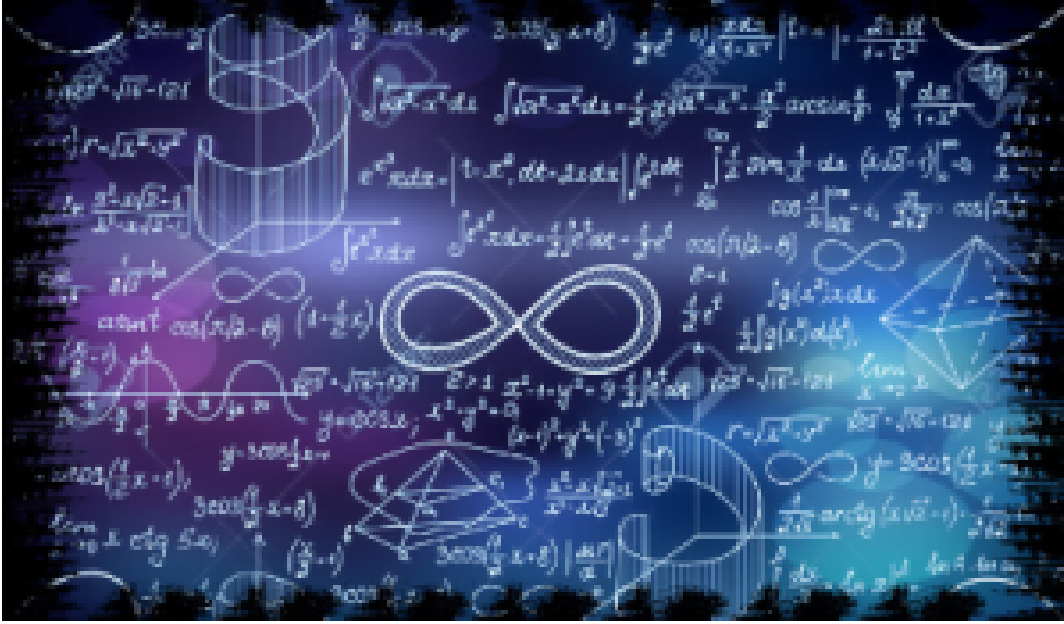
Deniz ÜNSAL

OYUN TEORİSİ

Oyun teorisi, 1940'lı yıllarda büyük matematikçi John von Neumann tarafından geliştirilmiştir. Amacı, savaştan piyasadaki rekabete kadar her konuda stratejik etkileşimin genel mantığını kavramaktır. Von Neumann, ekonomist Oscar Morgenstern ile birlikte hem oyunları matematiksel olarak temsil etmenin genel bir yöntemini bulmuştur, hem de oyuncuların çıkarlarının birbirine taban tabana zıt olduğu, yani birinin kazandığını diğerinin kaybettiği oyunlar için sistematik bir yaklaşım biçimi sunmuştur. Bu son türden oyunlara sıfır toplamlı oyunlar denir. Çünkü oyuncuların kazanç ve kayıplarının toplamı sıfırdır. Ancak iktisatçıları ilgilendiren oyunların çoğu sıfır toplamlı değildir. Nitekim, eğer iki kişi özgür iradeleriyle birbirleriyle ticari anlaşma yaparsa, ikisi de genel olarak bundan kazançlı çıkacaktır. Bu tür oyunları ele almalarına karşın, Von Neumann ve Morgenstern'ün analizi, sıfır toplamlı oyunların analizi kadar tatmin edici olmamıştır. İşte John Nash, sıfır toplamlı olmayan (bimatris oyunları) oyunları analiz etmenin çok daha iyi bir yolunu bulmuştur. Nash, herhangi bir stratejik etkileşimde, bir oyuncunun en iyi seçiminin (hamlesinin), diğer oyuncuların ne yapacaklarına dair inancına tamamen bağlı olduğunu fark etmiştir.

Nash, her oyuncunun diğer oyuncuların yapabileceği hamle seçeneklerine bakarak en uygun hamleyi seçtiği duruma bakılmasını önermiştir. Bu da Nash Dengesi olarak tanımlanır. Nash 1951 yılında yayınlanan “Non-Cooperative Games” başlıklı makalesinde “Her sonlu oyunun en az bir denge noktası vardır.” teoremini ispatlamıştır. Karma stratejiler sınıfında denge noktası ilk olarak Oskar Morgenstern ve John von Neumann’ın 1944 yılında yayınlanan, “The Theory of Games and Economic Behaviour” adlı kitabında tanımlanmıştır. Aynı çalışmada denge noktasının varlığı da gösterilmiştir. Fakat, denge noktasını her oyun için ilk olarak tanımlayan ve varlığını gösteren John Nash’dir.

Teorinin temeli, farklı davranış biçimlerinin ortaya çıkacak sonucu nasıl etkileyeceği sorusuyla atılmıştır. Oyun teorisinin gelişmesi 2. Dünya Savaşı sonrası yıllarına denk gelmektedir. Soğuk savaş döneminde oyun teorisi askeri stratejileri belirlemede ve karar alma noktasında uygulanmıştır.

Teorinin şekillenmesi ile birlikte kamuoyu araştırma şirketlerinin başındaki bilim adamları bu teorinin sadece doğa bilimleri ile değil, sosyal olaylar ile de ilgili olduğunu keşfetmişlerdir. Sosyal bilimlerde (en fazla ekonomide olmak üzere), biyolojide, mühendislikte, politik bilimlerde, bilgisayar bilimlerinde (temel olarak 2 yapay zekâ çalışmaları üzerinde) ve felsefede uygulama alanı bulmuştur. Günümüzde oyun teorisi 20. Yüzyılın en önemli bilimsel başarılarından biri olarak kabul edilmektedir.

Teori basit şekilde şöyle özetlenebilir: oyuncuların hepsi aynı hedefe yönlenirse, bu oyuncuların elde etme olasılıklarını azaltacak; farklı hedeflere yönelim ise arttıracaktır. Özellikle ekonomide ve oligopol piyasalarda geçerlidir.

Melih BAŞKAYA

PAYSAFE CARD NEDİR ?

Viyana merkezli bir ödeme sistemidir. Ukash kart ile aynı mantıkta çalışmakta ve kredi kartı veya banka hesabı kullanılmaksızın alışveriş yapılmasına imkan sağlamaktadır. Bu kart dünyada 450.000 satış noktasından temin edilmektedir. Paysafecard ülke bazında düzenlenir ve dağıtılır; bazı limitler dahilinde sınır ötesi ve çapraz kur kullanımı mümkündür. Hizmetlerin ve ortak web mağazalarının kapsamı ülkeye göre değişmektedir. Çoğu ülkede. PIN'leri yüklemek için paysafecard adlı kişisel hesap mevcuttur. 2000 yılında Avusturya'da başlayan ve 2018 itibariyle 40'tan fazla ülkede kullanılmaktadır.

2013 yılında İngiliz dijital cüzdan sağlayıcısı Skrill tarafından ve 2015 yılında Skrill Group'un bir parçası olarak Birleşik Krallık'ta düzenlenen Optimal Payments Group tarafından satın alındı ve Optimal Group daha sonra Paysafe Group olarak yeniden markalandı.

NASIL KULLANILIR ?

Bu kartı satan şirketin unvanına (Spade Team Network Marketing Ltd) ve paysafecard alımında kullanılan şirkete ait hesap numaralarına anılan siteler yer verilmektedir.

Bu kart diğer banka hesaplarınızdan ziyade kişisel bilgilerinizin olmadığı sadece 16 haneli bir PIN ile kullanılabilir. Burada 10, 20, 50, 100€ 'lik limitler bulunmakta ve çevrimiçi bir alışveriş kartı olduğundan yaptığınız harcamaya göre PIN girip kullanabileceğiniz bir karttır. Bu koda sahip bir kupon ya da yerel satış noktalarında alınması mümkündür

Kullanımda ücret talep edilmediği gibi ücret alınan üç ayrı durum vardır bunlar:

- 1- Bir paysafecard satın aldıktan on iki ay sonra, müşterilerden kalan bakiye üzerinden otomatik olarak kredilerinden düşülecek olan 3€ (veya benzeri bir miktar) idari ücret alınır.
- 2- Paysafecard PIN'inde kalan kredinin geri ödenmesi, müşterinin kişisel bilgilerini, geçerli bir fotoğraflı kimlik belgesinin bir kopyasını, banka hesap bilgilerini ve söz konusu paysafecard PIN'inin ayrıntılarını vermesini gerektirir. Genellikle Almanya'da kalan paysafecard kredisinden 7,50€ tutarında bir geri ödeme ücreti düşülür.
- 3- Alınan PIN ile ilişkili olandan farklı bir para biriminde yapılan ödemeler için paysafecard genellikle %2'lik bir ücret talep edecektir.

Fatma ARICAN

ÇANAKKALE KONUT FİYATLARINDAKİ DEĞİŞİM

Geçmiş yıllara oranla 2021 yılında Çanakkale’de konut sahibi olmak oldukça zorlaştı. Konut fiyatlarındaki değişim %32 oranında artış gösterdi. Bunun gözle görülen en etkin nedeni de 1915 Çanakkale Köprüsü’nün kullanımına başlandığında Asya’dan Avrupa’ya geçişin yaklaşık 6 dakikada sağlanacak olması. Aynı zamanda ilçelerde de artış oldukça yüksek. Lapseki’de %37 olan konut artış fiyatları Gelibolu’da %3 oranında oldu.

Dairelerin satış fiyatları ise yeni dairelerde 1 Milyon TL’yi geçti. 2+1 daireler en az 500.000 TL’den satışa sunulurken, 3+1 dairelerin kiralari ise 2000-2.500 TL civarlarında artış gösterdi.

Çanakkale’nin ilçelerinde konut satış fiyatlarının değişimlerine baktığımızda, yıllık değişimin en fazla olduğu ilçe Gökçeada olarak belirlendi. Gökçeada’da yıllık artış %54 oranında seyrederken, en az değer yükselişi ise Bayramiç’te %18 oranında oldu.

Arazi fiyatlarında ise Bozcaada oldukça dikkat çekmeye devam ediyor. Ortalama metrekare fiyatı Bozcaada’da 142 TL olurken Gökçeada’da 95 TL olarak belirlendi.

Yudagül ALTIPARMAK

İŞ BAŞVURUSU YAPARKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ?

Yıllarca aldığımız eğitime, girdiğimiz sınavlara, okullara, derslere, kendimizi çeşitli yöntemlerle alanımızda geliştirmeye çalışırken harcadığımız tüm o saatlere, belki özellikle küçük yaşlarda daha çok maruz kaldığımız gerek ailemiz gerek çevremiz tarafından yapılan “ders çalış” baskısına, işte tüm bu yıllar içeren serüvenin altında yatan o sebep. Hayalimizdeki iş. Peki o işi almak için ne yapmalıyız? Akademik bilgimiz ve gördüğümüz derslerdeki başarı bize yeterli olacak mı? Tabii ki hayır. Sanılanın aksine iş başvuruları ve mülakatlarında kişinin akademik yanı, karakteristik yapısının ve kendi benliğinin yanında çok daha pasif kalmaktadır.

Yeterli düzeyde bir akademik bilgi tartışmasız kişi için gereklidir, fakat bu akademik bilgiyi nasıl işlediği, nasıl kullandığı işveren için çok daha önemli olacaktır.

Gelelim “Ne yapmalıyız” kısmına, doğru bir iş başvurusunun ilk adımı, öncelikle başvurusu yapacağınız pozisyonu iyi seçmektir. O pozisyon hakkında gereken tüm bilgiyi edinip, bu bilgiyi edindiğinizi işverene kanıtlamak, meraklı olduğunuzu gösterecek ve sizin için büyük bir artı olacaktır. İyi bir CV ve etkili bir özgeçmiş sizi rakiplerinizden birkaç adım öne çıkaran önemli kriterlerden biridir.

İş başvurusu yaparken nelere dikkat edilmelini yanı sıra, CV hazırlarken nelere dikkat edilmeli bile yeni bir konu başlığı olacak kadar geniş ve kapsamlı bir sorudur. Eğer ki kişi, yeteneklerinin, potansiyelinin, iyi olduğu noktalar kadar kötü olduğu noktaların da farkındaysa ve bununla barışık şekilde rahatlıkla dile getirebiliyorsa muhtemelen işveren bu durumu çoktan sezmiş ve etkilenmiş olacaktır. Bu yüzden iş başvurularında mümkün olduğunca yalandan ve abartıdan kaçınmaya, kendiniz olmaya çalışmalısınız. Başı ve sonu birbiri ile bağdaşan, anlamlı ve uzun cümleler kurmaya çalışın, ne kadar istekli olduğunuzu, kendinizi bu iş için ne kadar yeterli hissettiğinizi ve kendinizi bu işe nasıl hazırladığınızı anlatmaktan çekinmeyin. Özgüven bir insanda göze çarpan ilk özelliktir. Ayarında ve rahatsız etmeyen seviyede bir özgüven, sizin lehinize olacaktır. Mümkün olduğunca güler yüzlü olmaya ve etrafa pozitif enerji yaymaya özen gösterin.

Enerjinin önemini kavramak iş başvurusunda da, iş hayatınızda da sizin yararınıza olacaktır. Bu enerjiyi sadece sözcüklerde değil, jest ve mimiklerde destekleyin. Jest ve mimik kullanmak karşınızdaki kişiye sizin için “kendinden emin” izlenimi verecektir. Kıyafetine ve dış görünüşüne gerekli önemi vermek de sizin için önemli artılardan biri olabilir. Bunun yanı sıra tabii ki referans. Eğer güçlü bir referansınız varsa, bu referans sizin potansiyelinizle birleştiğinde işi almama ihtimaliniz oldukça düşüktür. Mümkün olduğunca iyi referanslar edinmeye çalışın. Mülakata erken gitmek, önemsiz olarak görünse de görüşmeye yirmi dakika kala orada hazır halde bulunmak, sizin hakkınızda olumlu düşüncelere sebep olacaktır.

Bunların dışında maaş beklentiniz sorulduğunda, ki bu kısım belki de en can alıcı kısımlardan biridir. Net bir rakam vermek yerine iş performansınıza ve kurumun da bu performans karşısında uygulayacağı ücret politikasına güvendiğinizi belirtin. Bu ve bunun gibi cümleler net bir sayıdan daha çok işinize yarayacaktır. Kısacası, liderlik vasfınız, ne istediğini bilen kendinden emin tavrınız, zekanızı ve bilgi birikiminizi işleyişiniz, pozitif enerjiniz, sağlam özgeçmiş ve referansınız, göze batmayan ama kendini belli eden özgüveniniz, iş ve pozisyon hakkındaki gerekli bilgi ve yeterliliğiniz bir araya geldiğinde sizin ile aynı pozisyona başvurusu yapan rakiplerinizin önünüze geçmek için yeterli özelliklere sahipsiniz demektir.

TÜRKİYE 'NİN YENİ EKONOMİK MODELİ

Yeni ekonomik modelde Türk lirasının değer kaybetmesine bağlı olarak oluşan rekabetçi döviz kurları sayesinde cari işlemler fazlası oluşacağı, döviz bolluğu ve düşük faizlerle birlikte üretim, yatırım ve istihdamın artacağı ve nihayetinde enflasyonun düşeceği öngörülmüyor. Bu program , Türkiye ekonomisinin cari açığın fonlanması için faizlerin yükseltilmesi ve sonrasında yaşanan borç krizlerinin üretim-istihdam-ihracat üzerindeki olumsuz etkilerini kırması için bir fırsat doğurdu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın konu ile ilgili yaptığı açıklamada şunlar kaydedildi;

"Küresel olanak ve risklerin, pazara yakın, maliyet avantajına sahip, dijital altyapısını geliştiren, nitelikli insan sermayesine sahip, katma değerli ve yeşil üretim yapabilen, cari dengesi ve borçluluk oranı sürdürülebilir olan ülkeleri ön plana çıkaracak olması, bu modelin ülkemiz için hayati seviyede elzem olduğunu göstermektedir.

Bu ekonomi patikasında, katma değerli üretim ile ithal girdinin önlenebileceği sektörlerle, küresel iklim değişikliğinin önemli oranda etkilediği tarıma, cari açığı azaltmada kritik rolü olan turizme ve istihdamın artırılmasına öncelik verilecektir. Bu çerçevede, tüm kurumlar koordinasyon içinde şeffaf ve öngörülebilir şekilde Türkiye Ekonomi Model'ini destekleyecek selektif adımlar atacaktır."

Üretim sayesinde ithalatta azalış ya da yatay seyirle dış ticaret dengesinde belirgin pozitif seyir bekleyen hükümet, aynı anda ithalatın pahalalanmasıyla birlikte birçok ara ürünün de Türkiye'de üretileceğini, ihracat ve istihdamın belirgin şekilde artacağını planlıyor.

Ekonomi yönetimindeki genel kanı, bu şekilde Türkiye'nin kalıcı düşük enflasyona ulaşacağı, kısa vadede enflasyonun artabileceğini, bunun yarattığı fakirleşme hissini ise diğer ülkelere göre daha güçlü olan bütçe ile telafi edileceği yönünde.

Yeni Ekonomi Modeli (YEM) olarak adlandırılan bu modelde; Türk lirasının değer kaybetmesine bağlı olarak oluşan rekabetçi döviz kurları sayesinde cari işlemler fazlası oluşacağı, döviz bolluğu ve düşük faizlerle birlikte üretim, yatırım ve istihdamın artacağı ve nihayetinde enflasyonun düşeceği öngörülüyor.